

Fra: Thor Gunnar Kofoed
Sendt: 16. april 2014 11:06
Til: Erling Bonnesen
Emne: Sortsafprøvning

Kære Erling

Statens Sortsafprøvning skal sikres i Danmark.

For at en køber af noget frø eller udsæd kan være sikker på, at en plantesort han vil købe er den, der beskrives på posen, og at beskrivelsen af sortens stærke sider er pålidelige, er man nødt til at have en uvildig afprøvning af plantesorten, inden den sættes på markedet.

Det er der internationale regler for, der er lidt strengere EU regler, og der er fuld tillid til dem.

Især den danske håndtering i statslig regi er kendt som en af de måske mest pålidelige i verden.

Staten Sortsafprøvning, Tystofte, er 100% statslig under Naturerhvervsstyrelsen, og den er 100 % gebyrfinansieret.

De er kendt som den måske mest troværdige Sortsafprøvning i verden, og selvom afprøvningen er dyr, har den indtil dato ikke skræmt sortsejere væk, så det kunne føre til underskud. Den er nogenlunde i balance, men pga. de af finansministeriet udstukne rammer over for statens virksomheder om, hvordan man laver regnskaber og beregner overheads, så bliver Tystofte meget dyrere i fremtiden, fordi overheadsberegningen ikke er beregnet til denne slags virksomhed. Det er fordi den slags virksomheder ikke skal ligge hos staten, men i dette tilfælde er det nødvendigt, og derfor skal vi finde en særløsning.

Driften på Tystofte koster nogenlunde hvad man kan forvente med det danske lønniveau, men det er ikke problemet. Statens regler siger, at der skal beregnes et overhead på op mod 65 % af alle lønkroner, og det mener vi er alt for meget, for det står ikke mål med, hvad vi får for disse penge, hvis man ser på Tystoftes drift og ansvarsforpligtigelse. Vi mener, at halvdelen havde været mere end fuldt rigeligt.

Derudover har vi en leje af jord og bygninger, som er ejet af Slots og ejendomsstyrelsen, som er 3-5 gange over markedsprisen for tilsvarende faciliteter i Sydvestsjælland, hvor Tystofte ligger. Staten scorer altså en urimelig stor fortjeneste på Sortsafprøvningen. Det er fordi alt er opbygget efter ejendomme i storbyer.

Samlet set mener vi, ved vores gennemgang af regnskaberne, at vi betaler mellem 3 og 5 [mio.kr.](#) for meget for opgaven, men det kan der ikke røres ved, siger Finansministeriet.

Hvorfor i statslig regi?

I følge internationale regler er det en offentlig myndighedsopgave. Staten mener så, at vi bare kan bemyndige en anden instans til at udføre opgaven.

Jeg vil lige slå fast, at der er intet i internationale regler der siger, at det skal i udbud, og i øvrigt er opgaven i fri konkurrence mellem andre EU landes sortsafprøvninger.

Hvis vi gør det, vil samtlige sortsejere af hybrider øjeblikkelig flytte, fordi de har kun tillid til statslige sortsafprøvninger, og det er endda ikke engang alle lande, der er tillid til. Det har noget at gøre med IPR (Interlectual Property Rights), og at det nemt kan stjæles.

Hvis de udenlandske Hybridsorter flytter, tager de flere andre sorter med sig, og derved er det økonomiske grundlag forsvundet, og en lukning vil blive realiteten.

En anden oplysning skal også nævnes, at der ikke findes nogen i Danmark, ikke engang Videncenter For Landbrug, der har kompetence eller juridisk mulighed for at overtage opgaven.

Med andre ord, hvis Naturerhvervsstyrelsen og Staten fortsætter i den retning, at Staten ikke skal have noget med Sortsafprøvningens drift at gøre, så lukker det i Danmark. Derom er samtlige i erhvervet i dag fuldstændig enige i.

Hvad sker der så ved det?

De Planteforædlere, der arbejder med Hybrider, vil flytte deres hybridforædling og afprøvning til et land, hvor de har en god kompetent statslig sortsafprøvning

Det vi lever godt af i Danmark er, at en ny sort, især hybrider, bliver afprøvet i Danmark, så er vi dygtige til at sætte opformeringen af sorten i system til en sikker og kvalitativ produktion hos danske landmænd. Det vil langsomt forsvinde.

Vi vil langsomt miste den føreposition vi har i dag, og vi kommer til at tale om tab af store eksportindtægter.

Det er da dumt, bare fordi man har nogle firkantede regler i Finansministeriet.

Danmark har i dag en eksport af mark, kløverfrø og havefrø på ca. 2,5 mia. kr. og lidt mindre inden for sædekorn. Vi har på det sidste haft en stærk stigning i opformering af Hybrid vårraps, fordi vi har en enestående organisering i branchen mellem myndigheder, virksomheder og landmænd, hvor sortsejeren kan være meget sikker på den højeste kvalitet.

Forslag til Model til overlevelse

Det vi beder om er, at Fødevarerministeriet / Naturerhvervsstyrelsen, får lov til at drive Sortsafprøvningen i Tystofte som en selvstændig enhed, der ikke skal beregnes ind i Styrelsens samlede økonomi. Det skal være sådan, at driften betales 100 % af brugerne. Bygning og jord skal koste markedspris i området. Staten betale for myndighedsopgaverne, som de skal iflg. EU og internationale regler.

Derved vil Sortsafprøvningen overleve i Danmark, og i Statslig regi som eneste mulighed uden det koster staten noget.

Staten sparer penge på dette?

Staten må have indregnet i dag, at ved en omstrukturering / privatisering, så går staten glip af de 3-5 mio. kr. Derudover må staten have indregnet, at de skal bruge rigtig mange penge på at udarbejde et udbudsmateriale, køre en udbudsrunde og i sidste ende opdage, at ingen kunne byde på opgaven.

Derefter vil staten skulle genopbygge en Sortsafprøvning, som sikker til den tid vil være urentabel, fordi processen har skræmt halvdelen af brugerne væk. Vi skal lige huske på, at Staten har PLIGT til at have en sortsafprøvning, og i Danmark mener vi bare, at den kan udliciteres.

Det mente man også i Holland, og de gjorde det for 8 år siden. De har tabt det meste, og de forsøger i disse måneder af samle det hele under staten igen for at redde hvad der redes kan, og Holland betragtes i dag ikke længere som nogen frøproduktionsnation af betydning. For 20 år siden var de en af de største i Europa. Hvorfor skal Danmark gøre samme fejltagelse.

Evt. Misforståelser

Jeg vil lige benytte lejligheden til at rette nogle misforståelser, som jeg har mødt flere steder, hvor dette bliver diskuteret.

Sortsejerne er ikke ved at flytte opgaverne ud af landet, tvært imod er det villige til at se på modeller, hvor de stiller underskudsgarantier for sortsafprøvningen, men de vil selvfølgelig have en afgrænsning af, hvor mange penge staten kan trække ud af opgaven.

Det er rigtig, at nogle sortsejere har flyttet sorter, ja, men det viser jo klart, at det er konkurrenceudsat i dag, så statens argument om krav om konkurrenceudsættelse er opfyldt. Sortsejere flytter også afprøvningssted, hvis de ønsker andre klimatiske forhold afprøvet.

Danmark betragtes internationalt som et meget stort frøproducerende land, idet at vi inden for visse havefrøarter har mellem 75 og 95 % af verdensproduktionen, og inden for markfrø er vi verdens næst største producent og største eksportør. Som noget nyt har udenlandske sortsejere begyndt en meget stærk stigende opformening af Hybrid vårraps, meget et marked til hele den nordligste tredjedel af kloden, altså Baltikum, Rusland, Japan, Alaska, Canada, Irland, Scotland og de nordiske lande.

Der er i den grad brug for en sortsafprøvning i Danmark, og den er afgørende for, at vi fortsat kan øge vores jævnt stigende eksportsucces, og sortsafprøvningen kan i Danmark kun være statslig.

Jeg stiller meget gerne hurtigst mulig op til et møde, om hvordan vi løser dette problem.

Med venlig hilsen

Thor Gunnar Kofoed

Formand for

Frøsektionen Landbrug & Fødevarer
Brancheudvalget for Frø